

STRUKTURÁLNÍ ŠETŘENÍ V ZEMĚDĚLSTVÍ 2016

Jiří Hrbek

Tisková konference, 24. 8. 2017, České Budějovice

Strukturální zemědělská šetření

Plošná šetření v zemědělských podnicích (Agrocenzy)

pořádá FAO s desetiletou periodicitou

Eurostat od r. 1970 organizuje cenzy podle metodiky FAO plus 2–3 mezilehlá výběrová šetření na základě unijní legislativy

Agrocenzy v ČR: mimořádně 1995, pak 2000 a 2010, další 2020

Výběrová šetření: 2003, 2005, 2007, 2013, **2016**

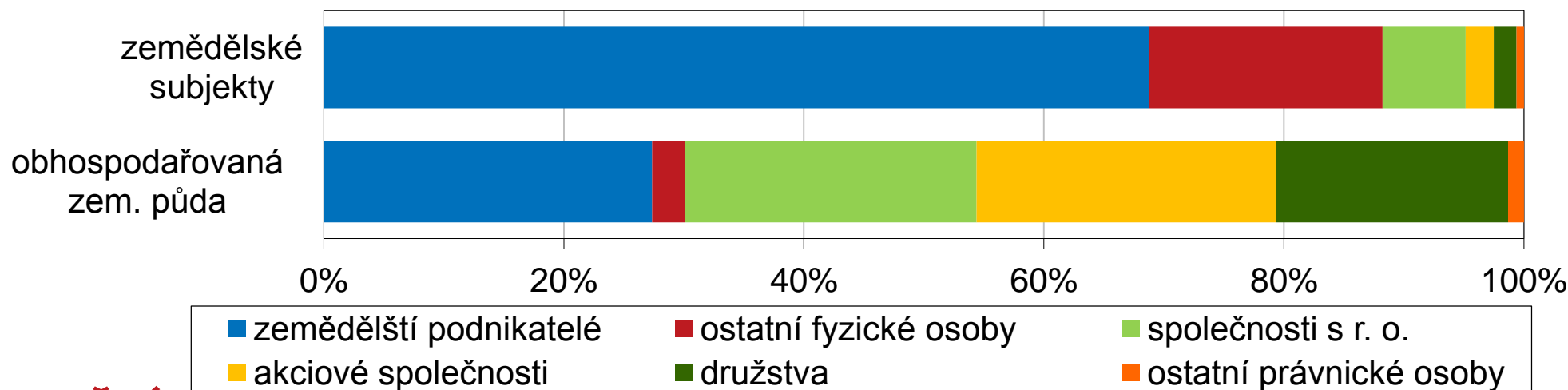
Cíle šetření:

- získání údajů o velikosti, struktuře a vývoji zemědělských subjektů, které slouží jako **indikátory pro hodnocení Společné zemědělské politiky**
- zabezpečení podkladů pro propočty **typologie farem** podle hospodářské velikosti a výrobního zaměření
- aktualizace a doplnění **zemědělského registru**

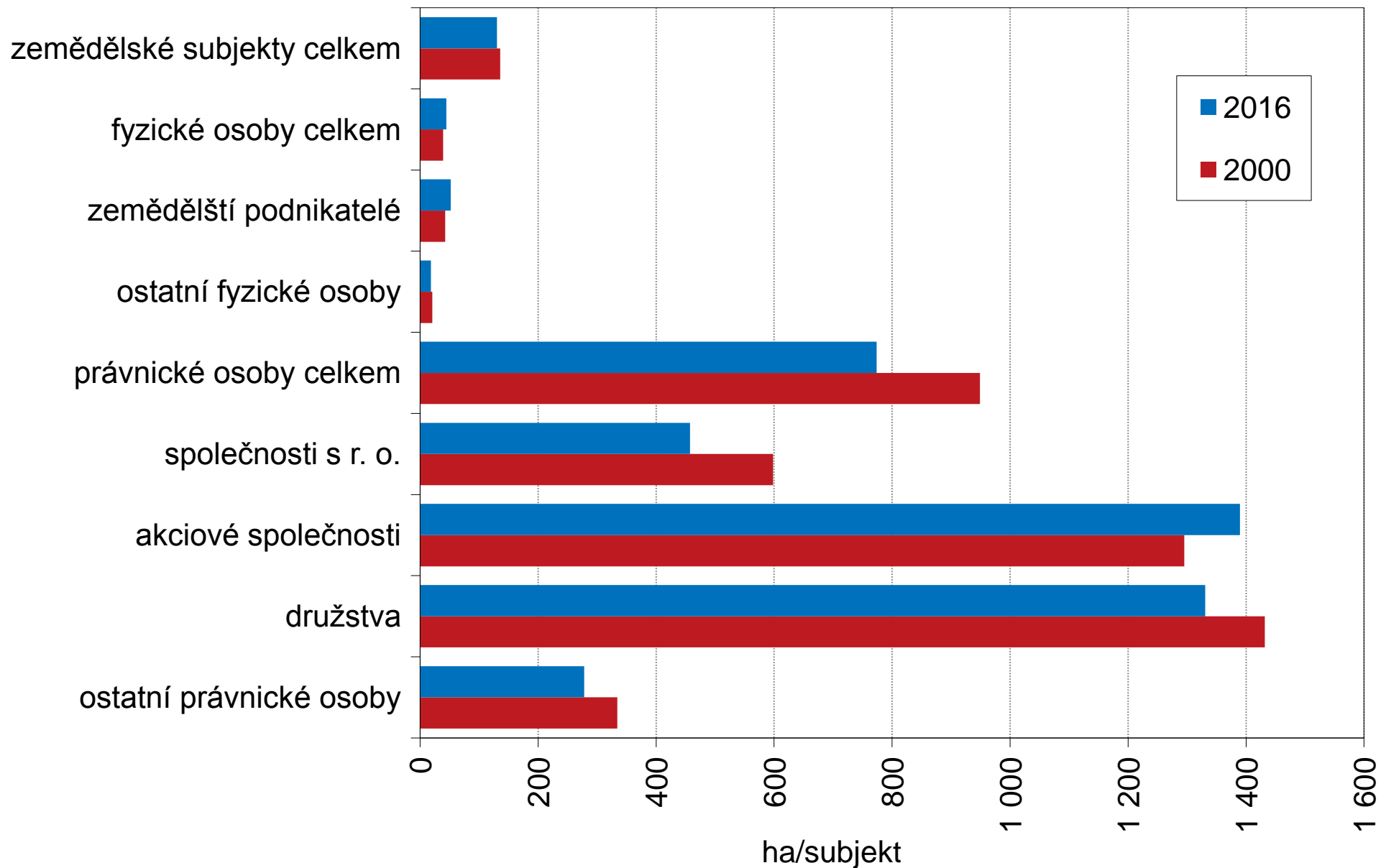
Zemědělské subjekty a jejich právní formy

Subjekty	Ukazatel	2000	2016	Změna (%)
Zemědělské subjekty celkem	počet	26 539	26 525	-0,1
	obhospodařovaná zem. půda (ha)	3 604 400	3 456 646	-4,1
	průměrná výměra (ha)	136	130	-4,0
fyzické osoby	počet	23 714	23 402	-1,3
	obhospodařovaná zem. půda (ha)	923 775	1 040 124	+12,6
	průměrná výměra (ha)	39	44	+14,1
právnícké osoby	počet	2 825	3 123	+10,5
	obhospodařovaná zem. půda (ha)	2 680 625	2 416 521	-9,9
	průměrná výměra (ha)	949	774	-18,5

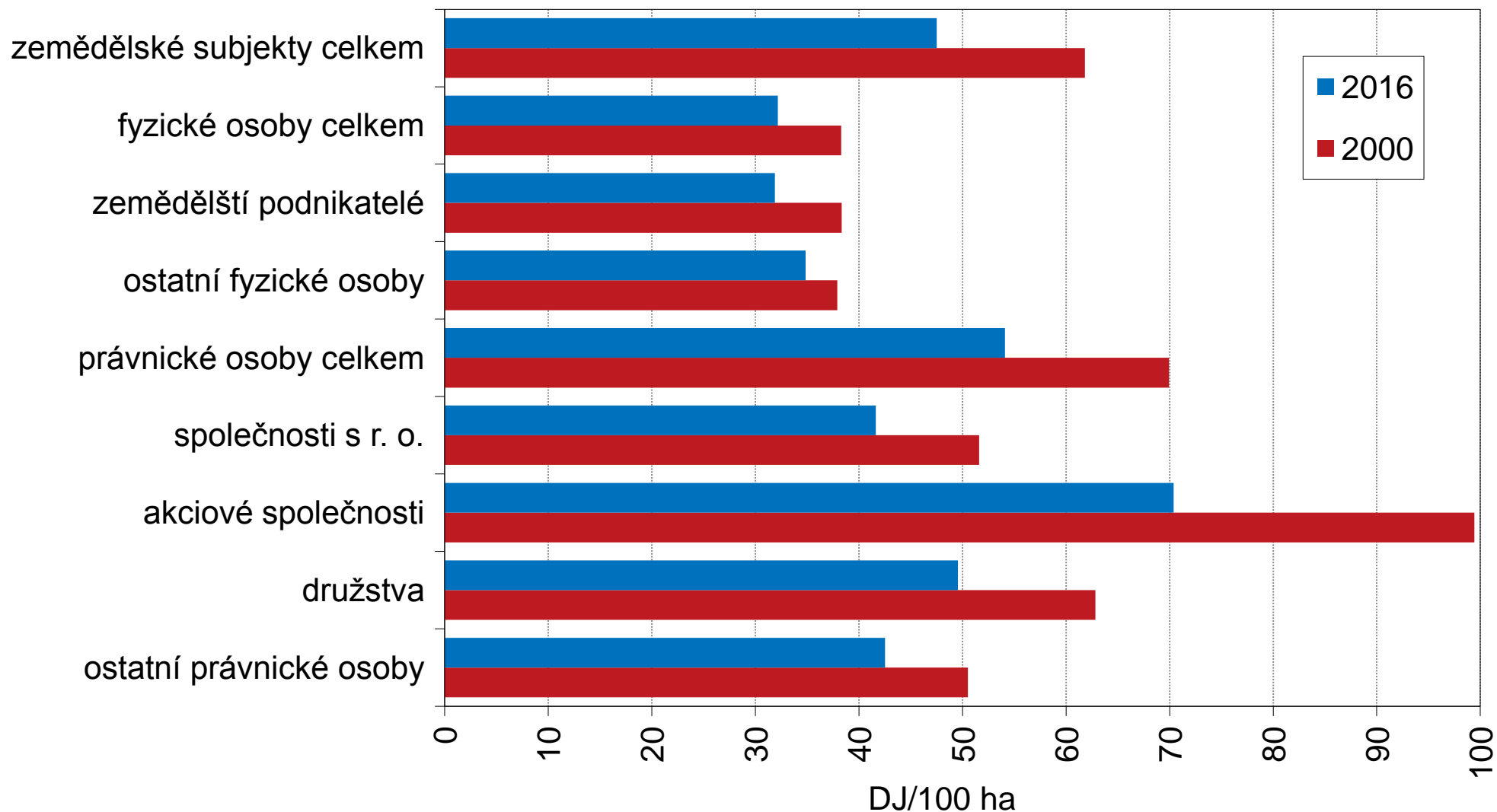
Struktura právních forem zemědělských subjektů

Průměrná výměra zemědělských subjektů

Průměrný počet dobytčích jednotek na 100 hektarů obhospodařované zemědělské půdy

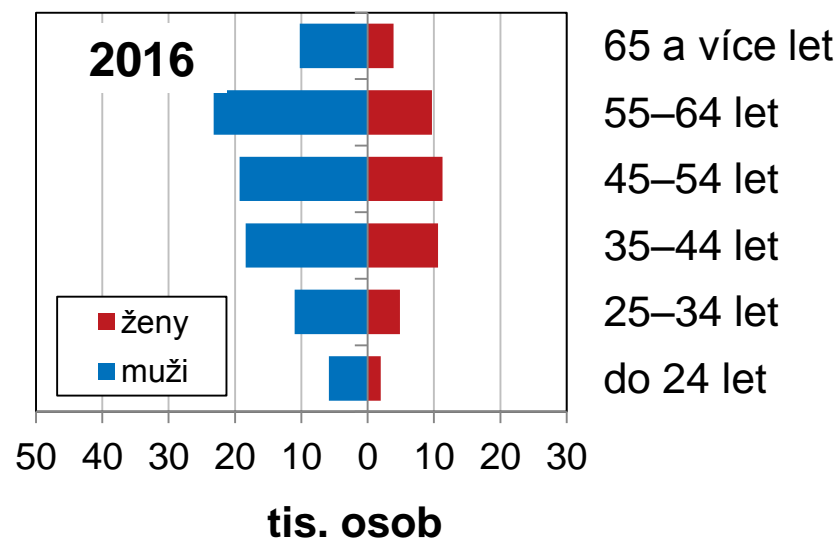
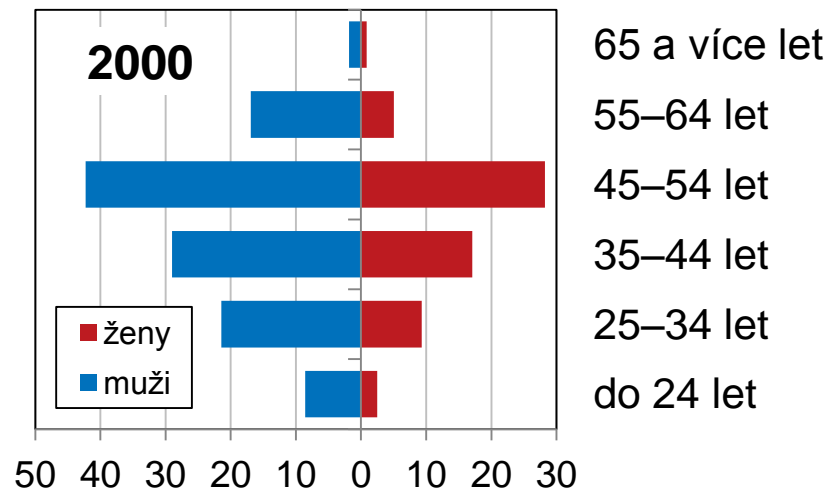
Dobytčí jednotka (DJ): standardní měřicí jednotka umožňující sdružení různých kategorií hospodářských zvířat za účelem jejich srovnání. 1 DJ představuje 500 kg živé váhy zvířete.

Pracující v zemědělství

	2000	2016	Změna (%)
osoby			
Pracující celkem	222 693	182 294	-18,1
pracující přímo			
zaměstnaní podnikem	222 693	179 016	-19,6
pravidelně zaměstnaní	183 069	130 302	-28,8
nepravidelně zaměstnaní	39 624	48 714	+22,9
pracující nepřímo			
zaměstnaní podnikem	.	3 278	.
přepočtení na plně zaměstnané (AWU)			
Pracující celkem	166 365	104 480	-37,2
pracující přímo			
zaměstnaní podnikem	166 365	103 266	-37,9
pravidelně zaměstnaní	157 338	98 961	-37,1
nepravidelně zaměstnaní	9 026	4 305	-52,3
pracující nepřímo			
zaměstnaní podnikem	.	1 215	.

AWU: roční pracovní jednotka = počet skutečně odpracovaných hodin v rámci plného pracovního úvazku (v ČR 1800 hod.)

Věková struktura pracovníků v zemědělství (pravidelně zaměstnaní)

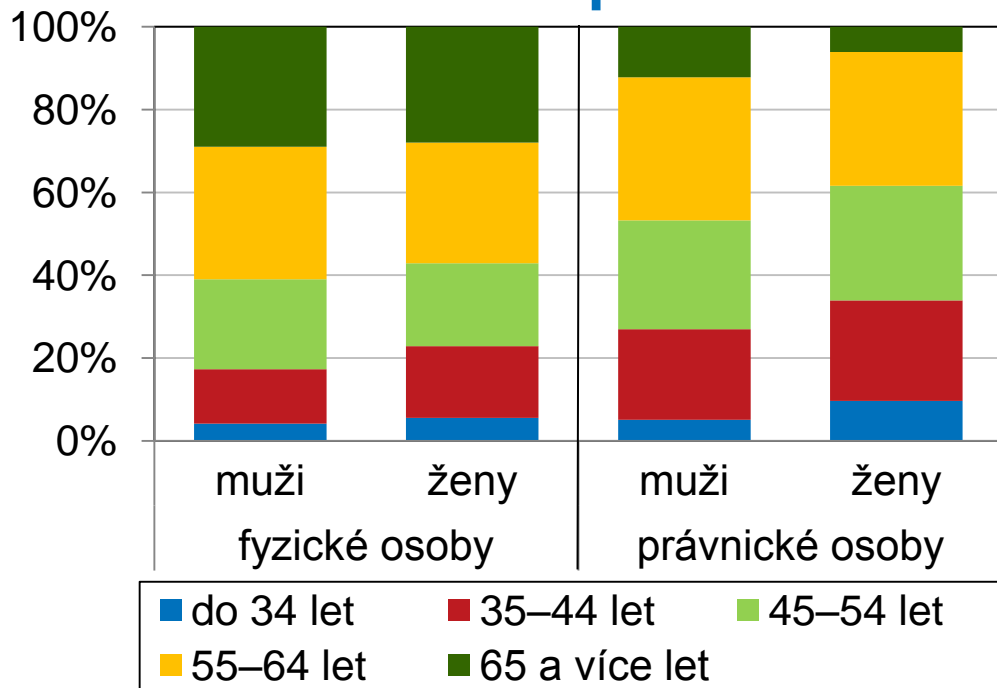

Vedoucí zemědělských subjektů

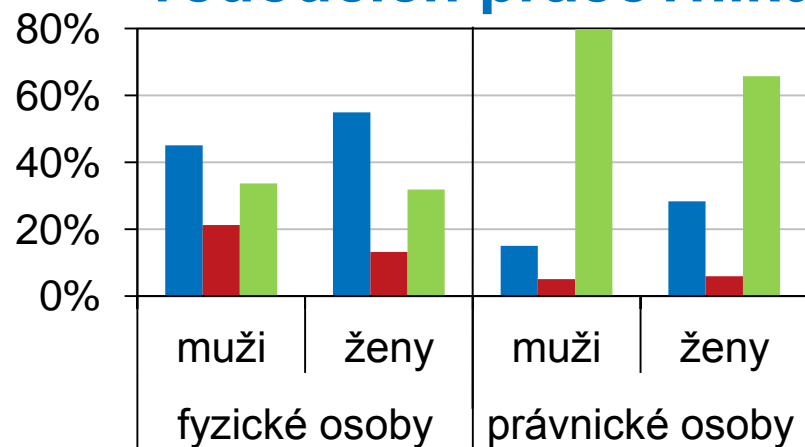
Ženy ve vedoucí pozici

	2010	2016	Změna (p. b.)
Subjekty celkem	15,1 %	12,1 %	-3,0
fyzické osoby	16,0 %	12,2 %	-3,8
právnícké osoby	9,3 %	11,0 %	+1,7

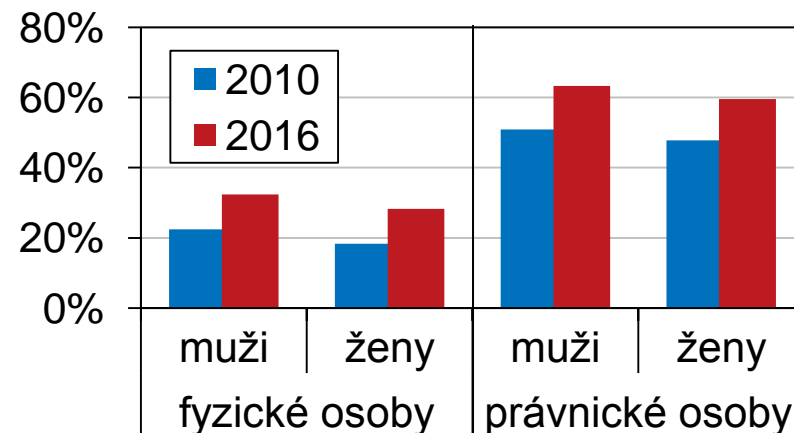
Věková struktura vedoucích pracovníků

Zemědělské vzdělání vedoucích pracovníků

Odborné vzdělávání

Zemědělská půda

Využití zemědělské půdy (tis. ha)				Změna (%)
	2000	2016	Rozdíl	
Obhospodařovaná zemědělská půda celkem	3 604,4	3 456,6	-147,8	-4,1
z toho:				
Orná půda	2 738,4	2 471,0	-267,4	-9,8
Chmelnice	7,0	5,2	-1,8	-26,2
Vinice	10,6	15,0	+4,4	+41,7
Ovocné sady	22,1	18,2	-3,9	-17,6
Trvalé travní porosty	821,8	944,9	+123,1	+15,0

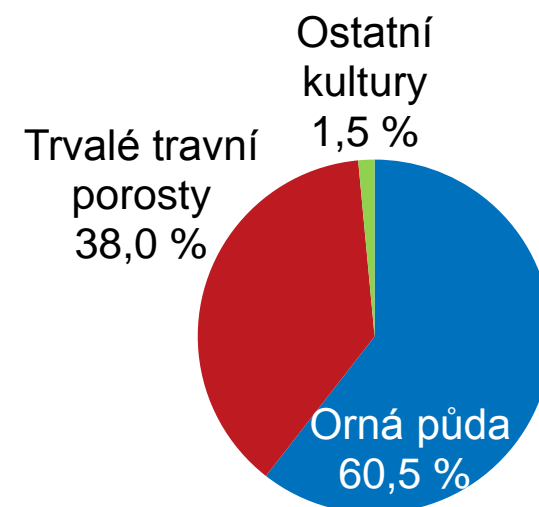
Podíl zemědělské půdy na rozloze ČR: 43,8 %

Zornění: 71,5 % → od roku 2000 pokles o 4,5 p. b.

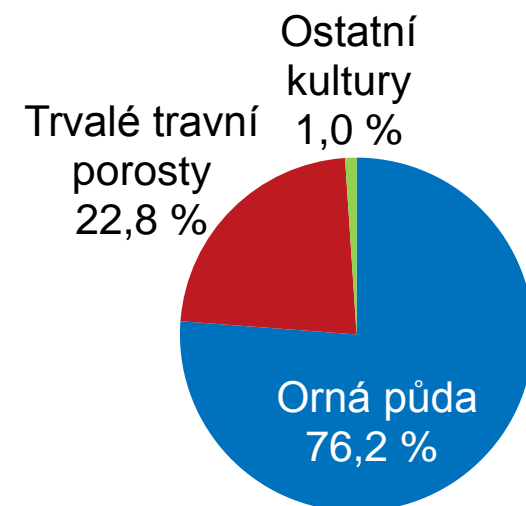
Trvalé travní porosty: 27,3 % z. p. → od r. 2000 nárůst o 4,5 p. b.

Struktura kultur dle právní formy

Fyzické osoby

Právnícké osoby

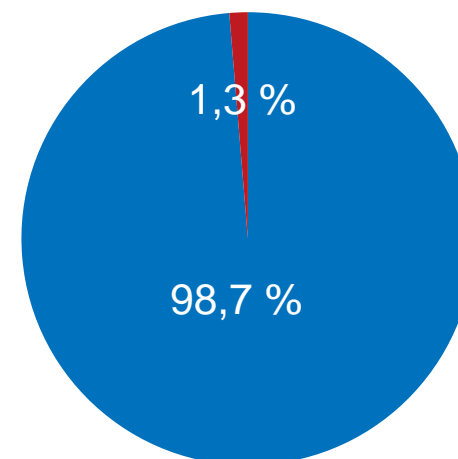
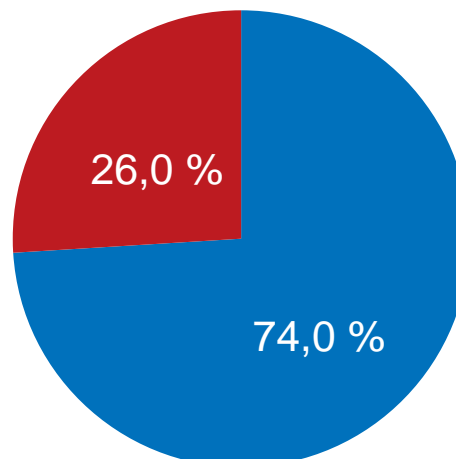
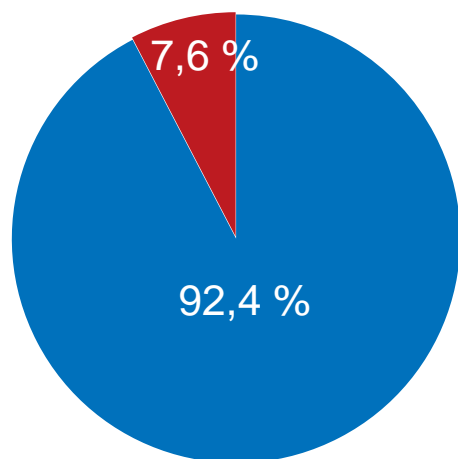
Vlastní a najatá zemědělská půda

Subjekty celkem

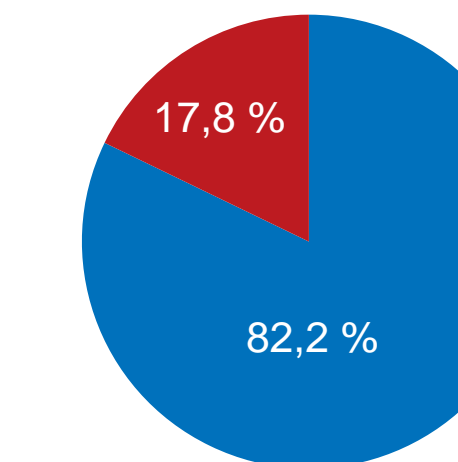
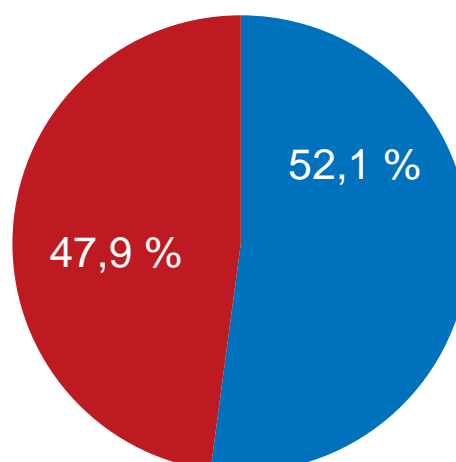
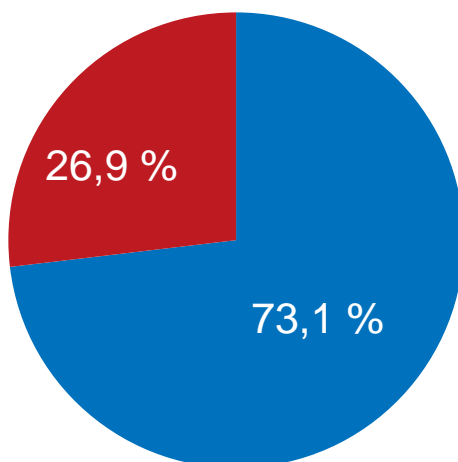
Fyzické osoby

Právnícké osoby

2000

2016

■ najatá půda ■ vlastní půda

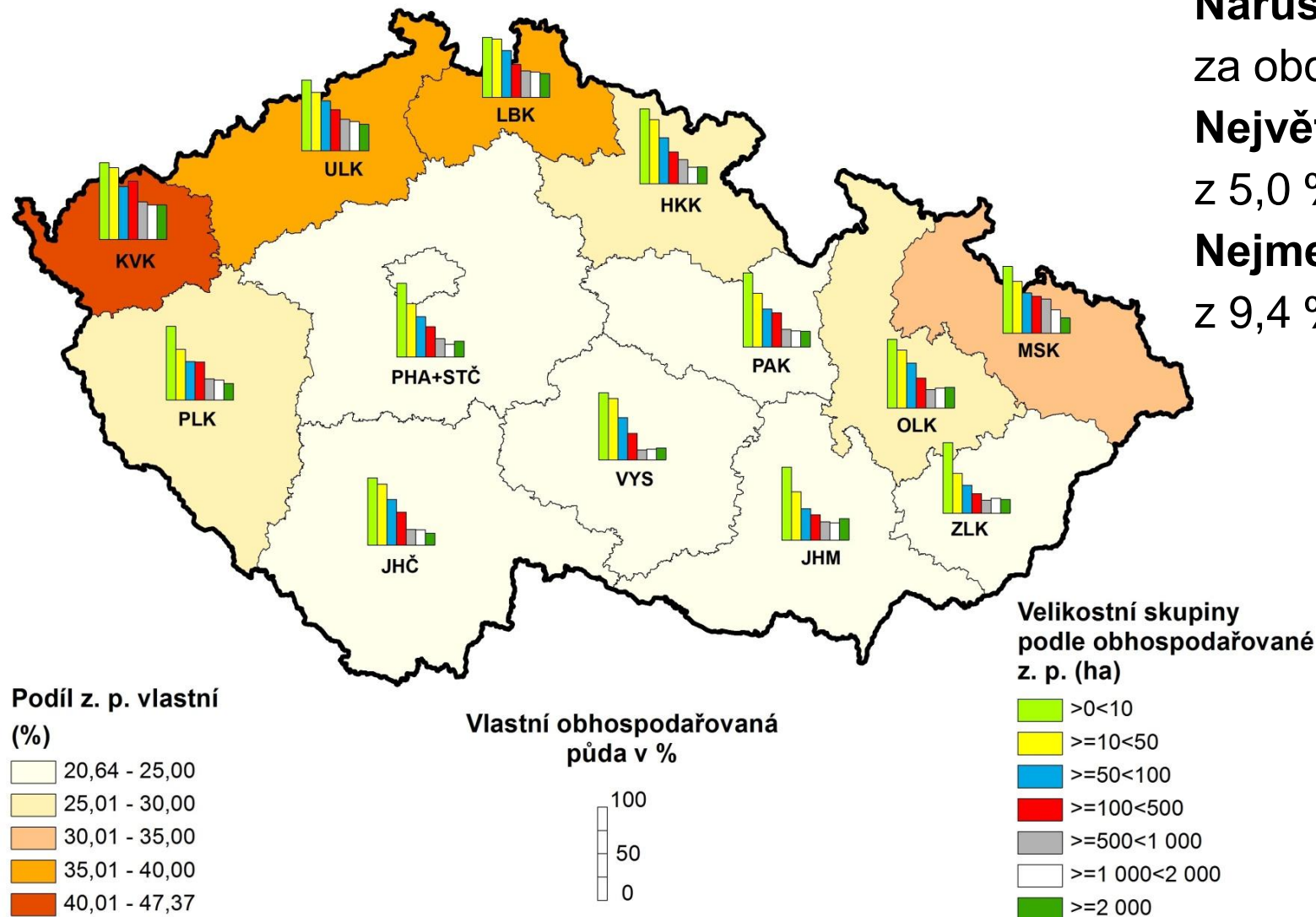
Vlastní a najatá zemědělská půda dle krajů

Podíl vlastní obhospodařované zemědělské půdy na obhospodařované půdě celkem

Nárůst podílu vlastní půdy za období 2000–2016:

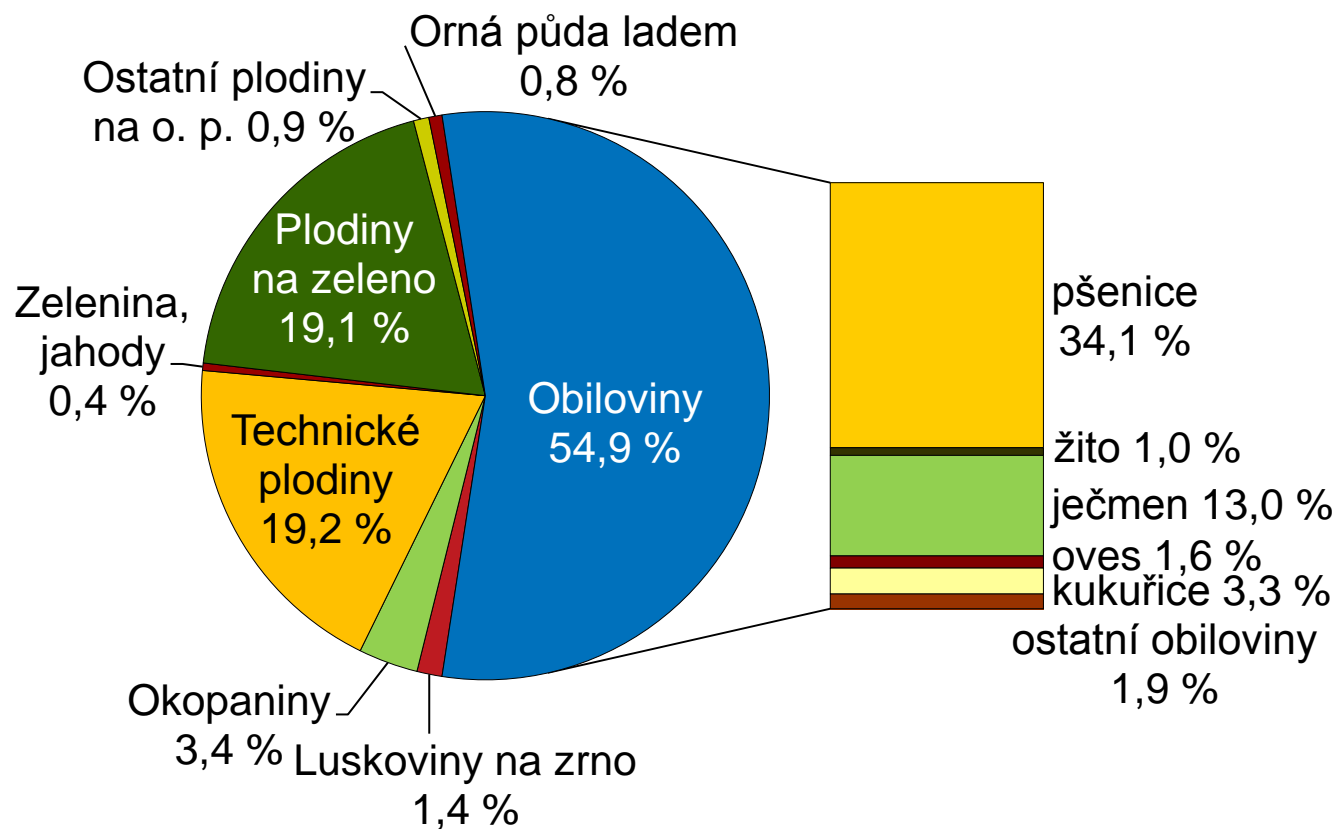
Největší: Karlovarský kraj – z 5,0 % na 47,4 %; tj. 9,4x

Nejmenší: Kraj Vysočina – z 9,4 % na 20,8 %; tj. 2,2x

Využití orné půdy

Struktura plodin na orné půdě

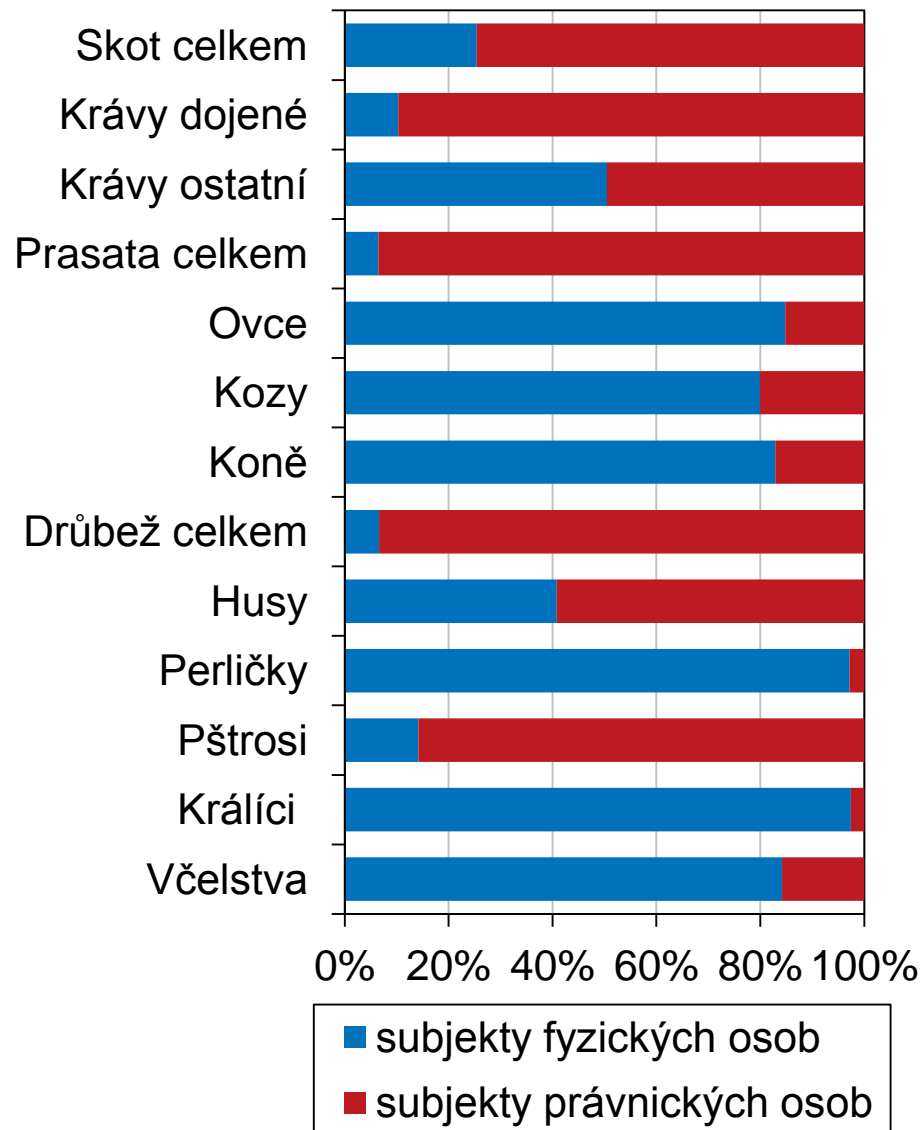
Změny ve výměrách plodin oproti roku 2000

Kukuřice celkem	+61 534 ha
Řepka a řepice	+60 875 ha
Sója	+8 538 ha
Ječmen	-124 776 ha
Plodiny sklízené na zeleno	-101 040 ha
Pšenice	-74 731 ha
Brambory	-15 225 ha
Léčivé, aromatické a kořeninové rostliny	-2 502 ha
Zelenina	-2 196 ha

Stavy hospodářských zvířat

Stavy zvířat (tis. ks)				Změna (%)
	2000	2016	Rozdíl	
Skot celkem	1 545	1 410	-136	-8,8
krávy dojené	496	369	-127	-25,6
krávy ostatní	97	218	+121	+125,0
Prasata celkem	3 433	1 542	-1 891	-55,1
prasnice	397	135	-262	-66,0
Ovce	66	231	+165	+250,4
Kozy	8	22	+14	+171,3
Koně	18	25	+6	+35,2
Drůbež celkem	30 321	25 104	-5 217	-17,2
slepice	6 612	6 218	-394	-6,0
kuřata na výkrm	19 334	13 622	-5 712	-29,5
Králíci – chovné samice	42	8	-35	-81,6
Včelstva (roje)	12	17	+5	+38,4

Podíly stavů zvířat v právních formách

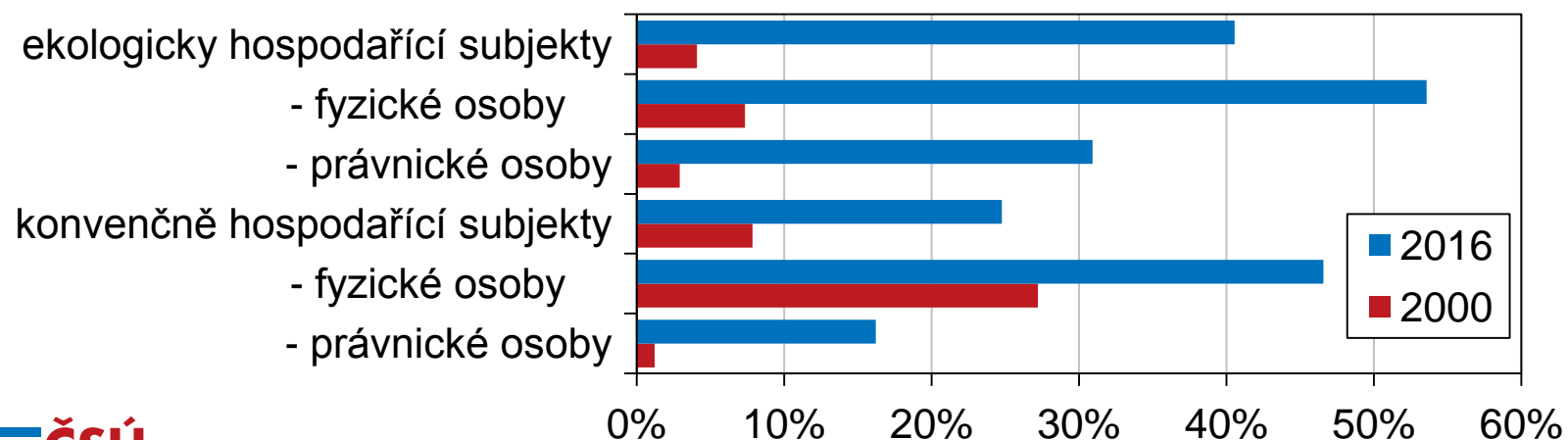

Ekologické zemědělství

2 984 (11,2 %) subjektů ekologicky obhospodařuje 448 228 ha zemědělské půdy
 v tom: 403 963 ha zemědělské půdy v ekologickém zemědělství
 44 265 ha zemědělské půdy v přechodném období

	Podíl na počtu/výměře celkem (%)		Změna
	2000	2016	
Zemědělské subjekty	1,6	11,2	7,2x
fyzické osoby	1,3	10,2	8,2x
právnícké osoby	4,1	19,0	4,6x
Obhospodařovaná zem. půda	3,7	13,0	3,5x
fyzické osoby	5,3	18,7	3,5x
právnícké osoby	3,1	10,5	3,4x

Podíl vlastní půdy v ekologicky hospodařících subjektech

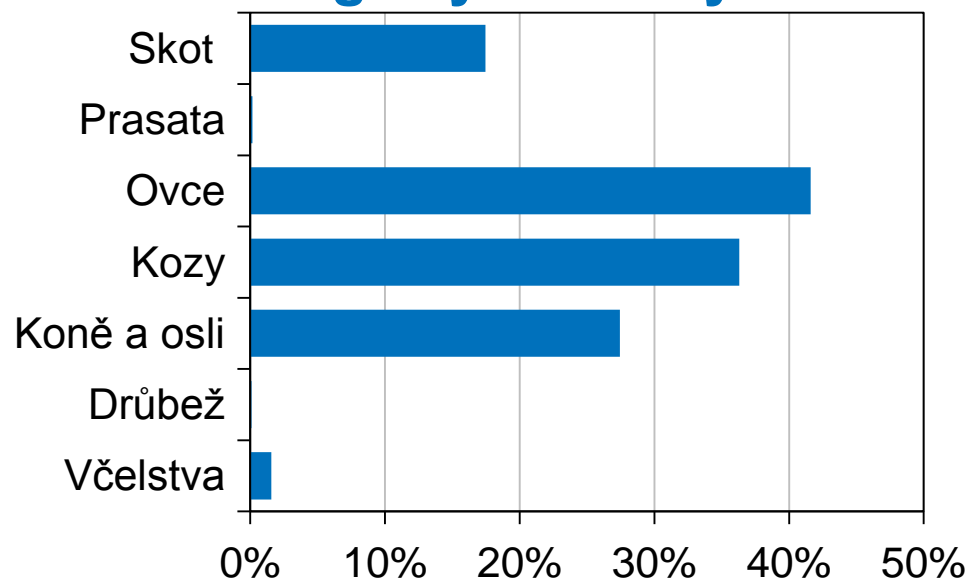

Ekologické zemědělství

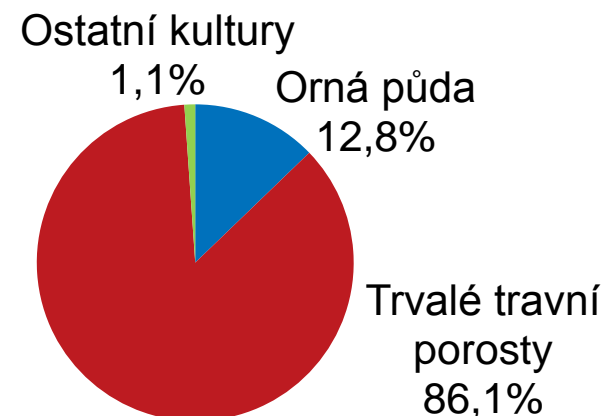
Podíl ekologicky pěstovaných kultur

Trvalé travní porosty	40,8 %
Vinice	5,4 %
Ovocné sady	21,9 %
Orná půda	2,3 %
→ obiloviny	2,1 %
→ luskoviny na zrna	6,3 %
→ léčivé a kořeninové rostliny	13,1 %

Podíl ekologicky chovaných zvířat

Struktura ekologicky obhospodařované zemědělské půdy

Pracující v ekologicky hospodařících subjektech

Podíl žen: 31,2 %

(konvenčně hospodařící subjekty: 32,6 %)

Podíl pracujících do 34 let: 20,8 %

(konvenčně hospodařící subjekty: 17,9 %)

Podíl pracujících nad 55 let: 29,5 %

(konvenčně hospodařící subjekty: 36,7 %)

Zavlažování

V období od října 2015 do září 2016

	2010	2016	Index 2016/2010	Podíl na zem. půdě	
				2010	2016
Zavlažovatelná plocha (ha)	32 226	45 859	142,3	0,9 %	1,3 %
Zavlažovaná plocha (ha)	19 196	25 003	130,3	0,6 %	0,7 %

Zdroj vody pro zavlažování

	Subjekty	
	2010	2016
Podzemní (studna)	294	409
Povrchový na vlastním pozemku (rybník, nádrž)	105	247
Povrchový mimo vlastní pozemek (jezero, vodní tok)	460	484
Veřejný vodovod	101	172
Jiný zdroj	60	61

Metody zavlažování

	Subjekty	
	2010	2016
Postřik	609	775
Povrchové zavlažování	125	72
Mikrozávlaha	307	382

Srovnání mezi státy Evropské unie

(data ze Strukturálního šetření v zemědělství 2013)

	Zemědělské subjekty (tis.)	Průměrná výměra (ha/subjekt)	Zornění (%)	Pracující na 100 ha z. p.	Pracující na subjekt	Skot na 100 ha z. p.	Prasata na 100 ha o. p.
Česká republika	26	133,0	71,4	3,8	5,0	39,2	63,2
Německo	285	58,6	71,1	4,2	2,5	74,1	241,6
Polsko	1 429	10,1	74,7	24,7	2,5	40,9	105,0
Rakousko	140	19,4	50,0	12,4	2,4	71,6	222,0
Slovensko	24	80,7	71,7	4,2	3,4	24,6	39,9
Francie	472	58,7	66,6	3,3	1,9	68,2	72,9
Itálie	1 010	12,0	55,6	17,7	2,1	47,2	127,8
Maďarsko	491	9,5	81,6	22,8	2,2	16,2	75,4
Rumunsko	3 630	3,6	62,8	50,4	1,8	14,8	51,7
Španělsko	965	24,1	48,5	7,7	1,8	24,8	214,0
Spojené království	183	94,7	36,2	2,5	2,4	56,6	77,0
EU28	10 838	16,1	59,7	12,7	2,0	50,1	138,8

zdroj: EUROSTAT, zpracoval ČSÚ

Pozice ČR v rámci EU28

(data za rok 2013)

1. místo v průměrné výměře zemědělské půdy na 1 subjekt (133,0 ha; EU28: 16,1 ha)

1. místo v podílu subjektů s výměrou nad 500 ha (6,9 %; EU28: 0,3 %)

1. místo v počtu pracujících na 1 zemědělský subjekt (5,0 osoby; EU28: 2,0 osoby)

1. místo v podílu ploch řepky (11,9 % orné půdy, EU28: 3,9 %)

2. místo v podílu ekologicky hospodařících subjektů (10,0 %; EU28: 1,9%)

4. místo v podílu ekologicky obhospodařované zemědělské půdy (12,7 %; EU28: 4,3 %)

5. místo v podílu subjektů právnických osob (11,0 %; EU28: 2,7 %)

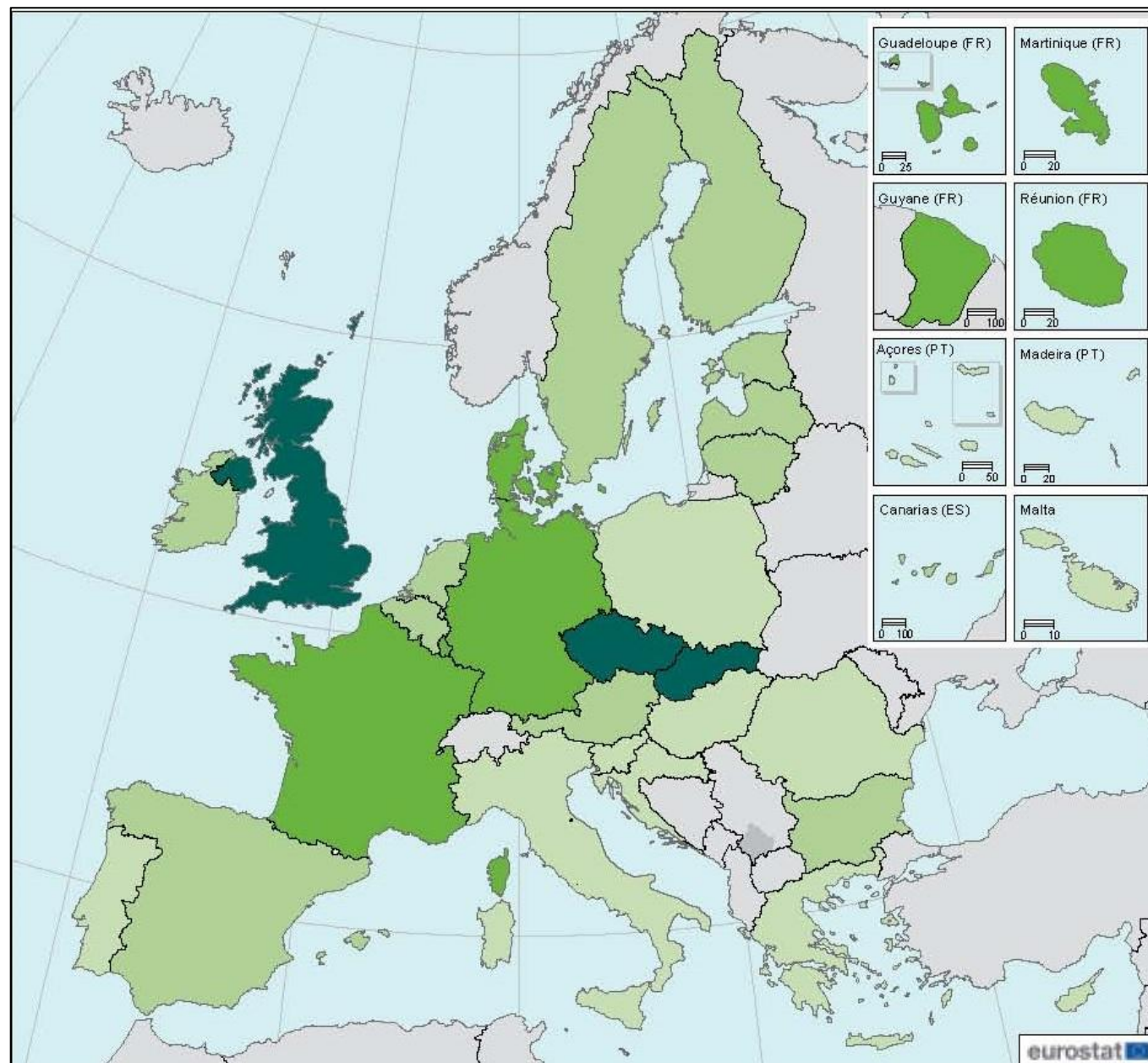
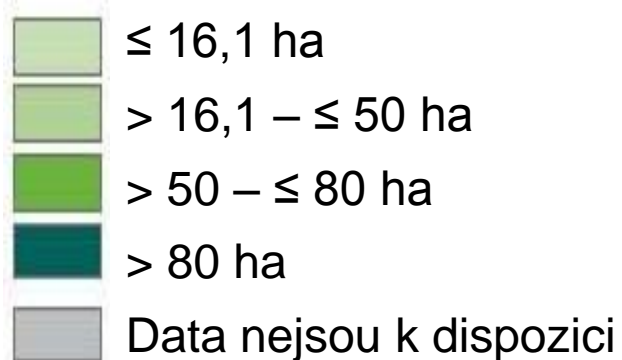
24. místo v počtu pracujících na 100 ha zemědělské půdy (3,8 osoby; EU28: 12,7 osoby)

25. místo v podílu vlastní zemědělské půdy (25,7 %; EU28: 51,5 %)

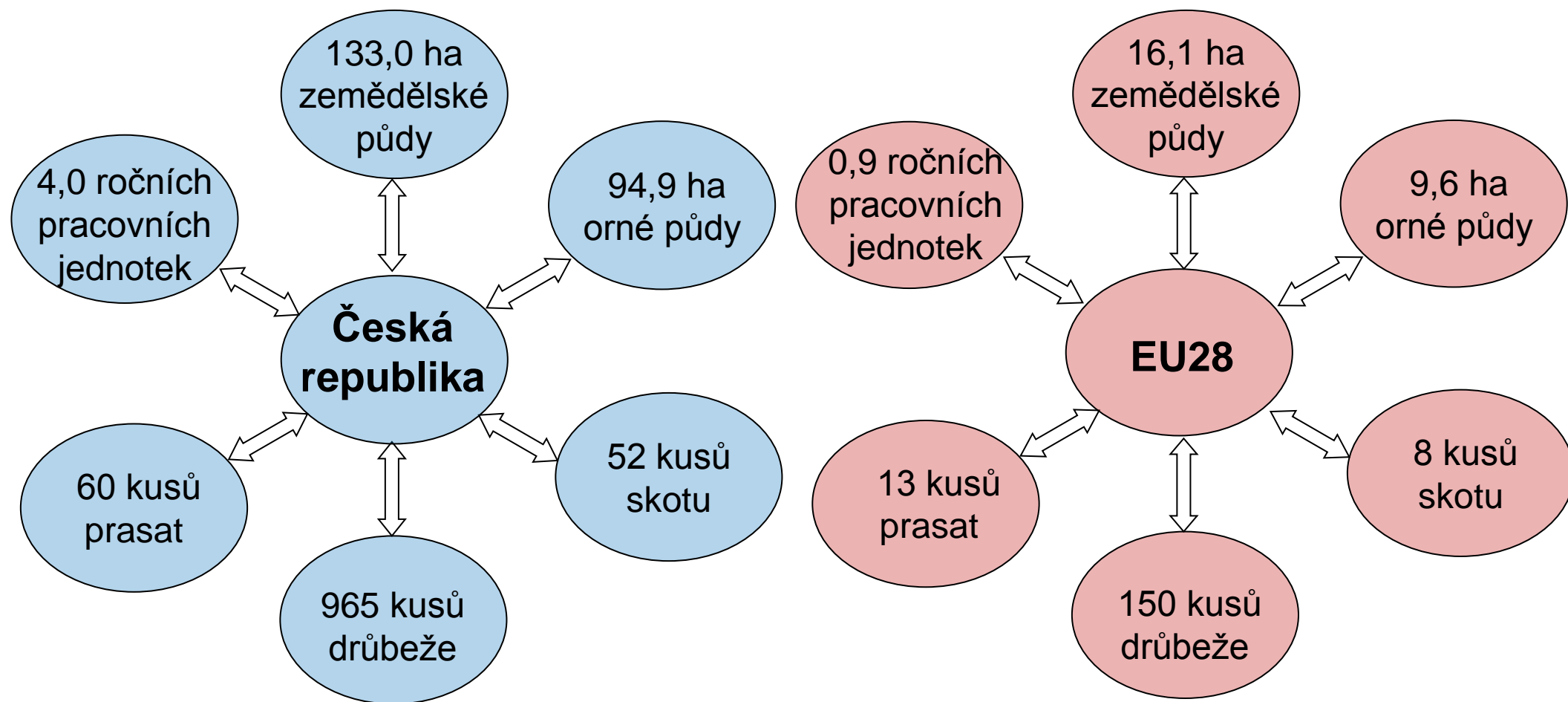
28. místo v podílu rodinných pracovníků (37,4 %; EU28: 91,0 %)

zdroj: EUROSTAT, zpracoval ČSÚ

Průměrná výměra zemědělských subjektů v EU (data za rok 2013)

Průměrný zemědělský subjekt v roce 2013

Děkujeme za pozornost